

185.864

185864

A'
HAZA' ESEDEZÉSE

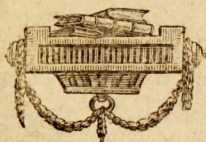
AZ ORSZÁG' GYÜLÉSE ELŐTT

A'
MAGYAR' NYELV' TÖKÉLLETESITÉSE'
IRÁNT.

BOZÓKY ISTVÁN

ÁLTAL,

Második ki-adás

V A T Z O N.

Nyomtat. Marmarofsi Gotlib Antalnál 1814.

Vincet amor Patriæ! . . .

Virg. Aeneid. L. VI.

147.464

FELSÉGES CSÁSZÁRI KIRÁLYI ÖRÖKÖS

ÉS AUSZTRIAI FŐ - HERCZEG

A N T A L J Ó Z S E F

Ö FŐ - HERCZEGSÉGÉNEK.

A'

MAGYAR ORSZÁG' NÁDOR-

ISPÁNJÁNAK

É S M O S T A N

AZ ORSZÁG' GYŰLÉSE' ELŐL-

ÜLŐJÉNEK,

ÖRÖKÖS ÉS LEGMÉLYSÉGESEBB

TISZTELETÉNEK JELÉÜL.

ÚGY NEM - KÜLÖMBEN,
AZ ORSZÁG' GYÜLÉSÉRE ÖSZ-
SZE - SEREGLETT

FŐ - TISZTELENDŐ, TISZTELENDŐ, NAGY
MÉLTÓSÁGÚ, MÉLTÓSÁGOS, TEKINTETES
ÉS NEMES

K A R O K N A K

R E N D E K N E K

HAZAFIJÚI HÁLÁDATOSSÁGÚL NYÚJTJA,
SZENTELI, 'S AJÁNlja

A' SZERZŐ.

FELSÉGES CSÁSZARI

~~NYKIBÉNY~~ HERCZEG!

Ez Erzéseik

Fő - Hercezségednél lett megjelenések,

Vakmerőségemnek lehetnének, örök

Fekete szín alatt, mutató Tükörök;

Ha Fő - Hercezséged azon Méltóságban,

Melből ditső fénye ragyog e' világban,

Oly érzésű szívet viselne Mellyében,

Melj keveset érez a' Haza' terhében:

Most

*Most pedig, a' midőn, mind mindenek' szálja
Valja, hogy Herezegi Lelkén van Hazája;*

*Mind ditső Tettei Fő - Herczegségednek,
Első fényvel Hazánk' Egén fényeskednek:*

*Bátorkodom olyan reménységgel lenni,
Hogy ezt, fogja azon Tiszteletül venni*

*A' Herczegségedben lakozó Nagy' lélek,
Meljél örökösen vagyok, halok 's élek*

Királyi örökös Fő - Herczegségednek

Posonyban 17. Sept.

1802.

Legalázatosabb Szolgája
Bozóky István.

E L Ö - B E S Z É D.

Ezen hazafijúi Igyekezetnek; Nemzetem' eleibe való ki-állításában, nem az, kívánt-végem, hogy az által, Versszerzői nevet készitsek magamnak — az, ha szinte méltóbb érdemet kíván is ezen tsekélységnél, még is — sokkal alacsonyabb tzél, az enyimnél. Te bened, édes' Nyelvünk irant, edj jóltévő buzgóságot — edj hazafijúi szent hevet gerjeszteni Nemzetem! — oh édes remény! — ez az én fő-czélom! — engedj azzal a' kevély ditsőséggel 's boldog gyönyörűséggel élnem, hogy kívánt végem' el érhessem! Nyög a' hazai lélek mindenfele, edj irtóztató jövendőnek el látása miatt! — szomorú álm lepte meg a' nemes elméket! — el-holt a' Kilenczven' táján tsirázó, 's még is — oh szerentsés emlékezet! — még is már ragyogó Nemzet' szépsége! 's
edj

edj komor éjszaka — a' vak tudatlanfág' borzafztó éjje repülő nyilainak fénye közt mutatja meg ásott sírját edj Nemzetnek! — Ott, ott abban a' veremben, meljet Nyelve' megútálásával, az idegeneknek szeretetével, 's gondatlanfágával készített magának — ott fog Nyelvével edjütt, lelke, 's Nemzeti létele el rothadni!

Még edj reménység, — edj édes bizodalom nyújtja gyengéded világát! — ennek utólsó szikrája alatt ül, Nemzetünk' rémítő halála! — A' te Nagy Lelked, a' te nemes szíved, a' te Hazád iránt ezerszer mutatott jóltévő szerelmed ez a' remény Nemzet! — Ha nem könyörölsz magadon — kérlelhetetlenséged temet el téged'!

Mert mitfoda edj Nemzet' halála, mikor semmi ellenség nem háborgatja, 's egyéb veszedelmek sem sértegetik — hanem Nyelvének elveszte? De Nyelvével edjütt elvesz neve is — hogy halála teljes legyen! — ezer a' példa előttünk!

Ezt az irtóztató félelmet jajgatja a' Haza, ezen tsekély versekben — ennek elfordításáért, 's Nyelvének Közönségesé való tétetéscért eszedzik! — áh engedd magadat kérésére hajtatni, 's hozzája enyhülni Nagy Nemzet! 's ha most
nem

nem is, mint hogy nem lehet, legalább közelebbi jövő Gyűléseden, légy már érzékeny i ánta.

Ha ezen czélo-mat a' vagy tsak valamelij részben — a' vagy tsak annyiban is el érhetem, hogy ez által némelij Haza fijakban, de kivált képen azokban, a' kiktől Nyelvünknek élete vagy halála nem kevésbé függ, tsak edj buzgó fohajttást fel élel-zhetek - is — meg útván minden rá-galmazást, minden meg-útálást — én boldog vagyok! 's gyöngyörűségnek nints mása! mert nints nagyobb Gyönyörűség mint a' Haza' boldogságának 's ditsőségének érzése!

Mellynek eszközlését, vegyétek ti is munkába, ti a kik mind tekintetetekkel, mind lelketek' tehetségeivel annak meg szerzésére Nálamnál többet tehettek! 's nemzeti háladatosság, tisztelet, 's magatokkalvaló meg elegendés kövesse Nemes Tetteteket! —

A'

HAZA' ESEDEZÉSE

Az Ország' Gyűlése előtt,

A' Magyar Nyelv' tökéletesítése iránt.

Törvény' alkotó Test! 's nagy lélekkel nemzett
Tökéletességre Lépegető N E M Z E T !
Meljben — mint fényéből látszik — mindenképen
A' köz-jó' szerelme lángol minden képen!
Most, mikor széket ülsz tanátskozás végett,
Hogy vetnél a' Haza' Bajainak véget;
'S kegyelmes királyod' kívanságit, mennél
Szentebbül lehetne — bé-tölteni mennél!
Most, mikor áldást vár minden Tőled haza!
Esdékelve borúl Elödbe a' H A Z A !

Térden állva nyögi panaszát kebledbe!
Ah! végye már edjszer jóltévő kebled be! —
Egyedül Nálad van az edjetlen edj szer! —
Ah! halldmeg, halldmeg már Esdéklésit edjszer!
A' Te Nemes Lelked, olj ditső czélt követ,
Hogy Hazád' Bajának tennél határ-követ!

'S hogy a' sok tehernek, a' melj eddig nyoma,
Szerentsés földeden, ne is tesszen nyoma,
 Söt, mint a' jóltévő Természet, felette
 Sok jóval szeretett, másoknak felette;
 'S mint Magyar Lelkedbe, Leteledtől ólta,
 Ditsőségre való méltóságot ólta:
 Úgy juthasson is már nagy Nemzeted végre,
 Általad edj boldog, 's ditsőséges végre!
 'S ragyogjon újonnan a' Magyar nevezet,
 Meljet hajdan minden rezketve nevezett!

Do — ah! nyögj, nyögj Háza' szent szerelme
 vélem! —

Meg nem sértlek ditső Nemzetem! úgy vélem,
Ha Elődbe méltó panaszom' így sirom:

Hogy húnyn't szemmel-nézed készzen álló sírom'

Mikor az idegen Nyelvokért, az égnek

Kárpitjáig, buzgó Aldozatid űgnek'

Az onyimet pedig — meljel Árpád éle,

Mikor fegyverének mindenható-éle

A' terméketlen, és szoros Szittyia helyett',

Néked, vér-patakok által, szerze helyett!

'S meljen folyt *Szeren* (*) az első Gyülés' Tettel,

Melj Szabadságodnak talpkövét le-tette!

'S

(*) *Szérnek* neveztetett az a' hely, a' hol Árpád, a' Duna és Tifza Köznek elfoglalása után, a' Magyarokkal első Ország' Gyűlést tartván, az Ország' Szokásbeli, 's egyéb Törvényit is el rendelte. A' Béla' Nevetlen Irója. — Talám ott volt, a' hol most *Puszta-Szer* vagyon. *Dugonits*.

'S meljnek' kedves hangra váltó minden íze
 Alatt, folly a' Szépség' hódoltató' íze!
 Ez *eryímat* mondom — *nem is vévén számba!* —
örök némúlásra kényszerítéd számba!

Te, hogy a' Nemzeti Testet tarthasd épen,
 A' Bajok kútfejét másutt nézod épen!
 Holott pedig, ha a' hofzfú Idő-Térek'
 Emlékezetére sírva vízfúza térek:
 Ugy totszik, többnyire ez az edj. volt az ok,
 Melj által fejedre borúltanak azok,
 Hogy Anyai Nyelvnek, Nyelvem' nem vétetted!
 'S így bölts *Epületed' Allyát, et-vétetted!*

Alkotmányod' első pontját ha el járom,
 Jujgatni kényszerít az a' kevély járom,
 Meljet a' Római Nyelvel, edj vas-kötél'
 Kínzó bilintsével, a' nyakamba kötél!
 'S melj nyoltz század alatt, olj súlyosan nyoma
 Hogy édes Nyelvomnek itt ott maradt
 nyoma!

Azt ugyan, hogy akkor szenvedhető volt, a'
 Homály közt — ki-menti a' Száz' fetét
 volta;

A' mely^{re} el-hitette az egész világot,
 Hogy tsak a' lát, kinek e' Nyelv gyújt vi-
 lágot!

Söt, lehetnek azon Századok is mentek,
 Míg mások is Veled, e' járomba' mentek!

De,

De, hogy midőn, minden Nemzet külön vála
 Töled, 's e' bus járnót le is szórta válla;
 'S aző ennek mézes tsaljain meg-fogott
 Szivek, buzgón Anya Nyelveikhez fogott;
 Te mégis egyedül, magad elő-mented'
 Kárával, nyögjéből Magad' ki nem mented!
 Oljan dolog-meljel a' martzongó fognak
 Nyomai, fényeden örök szennyet fognak!

Mert, edj meg-holt Nyelvet, ugyan hogy is
 betsül
 Edj Nemzet úgy, — hogy azt tartsa legfőbb
 Betsül?!

'S hogy a' míg gyászolva, annak bájos sírja
 Körül nyög, ki ázfzon az övének zsírja?!
 Holott a' dült Roma' Hélikoni gazán,
 Soha még a' Magyar Helikon igazán
 Meg nem elégedett! — 's ha néha meg tele,
 Tsak edj rakás szóval volt akkor is tele!
 Bizony, a' melj Nemzet e' pályában ki-állt
 'S meg-holt Nyelv' védelme mellett, hadat
 kiált!

*Arról el-mondhatni: hogy, vagy nem volt Nyelve!
 Vagy el van a' móai őrvényibe' nyelve.*

Ama' Nagy József is ezt vette - volt számba,
 Hogy a' Német Nyelvet óltotta be számba.
 'S mint hogy Anya Nyelvem' nem betsülte senki,
 El végzé, hogy Róma így betsültessen ki!

Ezt pedig, hogy épen ezen okból tette,
 Bizonyítja azon dicsőséges Tette,
 Meljel, — mint az édes Atya szól, Házához —
 Anyai Nyelven itt a' Magyar Hazához!
 Meljhez nints hasonló fel-jegyezve, 's írva!
 'S meljen Te Magad is el-fakadtál sírva!

Még-méltóbb jaira hív az a' gyászos eset, —
 Melj rajtam 's Nyelvemen oljan sokszor
 esett! —

Hogy földemnek olj sok irtóztató tele
Után, sok Nemzettel telvén koblem tele,
 Nem nézvén - keresztül a' borzasztó Éjjen,
Meg engedted szülött Nyelvedel hogy éljen!
 'S' azzal okot adtál, hogy Bajom' kút-fejét
 Fel-nyissam, 's panaszom fel-emelje fejét!

Az a' régi panasz, meljre a' Magyar szív
 Hasadt, hogy Magyar zsírt annyi Idegen
 szív! ;

'S azok a' Törvények, hogy a' Hivatalok
 Mellé, Magyaroknak Légyen hivatalok (*)
 Regenten, leg - inkább csak azokat érték.
 Kiknél szép Nyelvemben nem volt semmi
 érték.

Mint

(*) 11. 1222; 5. 1439; 7. 1492; 4. 1525; 43. 1536;
 8. 1559; 38. 1569; 10. 1608 Ant. Cor. 11. 1655;
 11. 1741.

Mint hogy, a' ki a' hoz alkalmasint érte,
 Még magok a' Rendek esedeztek érté (*)
 Ez edj pedig, mennyi Bajnak volt kút-feje?
 Mutatja sok ezer Szerentsétlen' feje!
 Mutatja az a' sok irtóztató eset,
 Melj ezért szentséges Királyidon esett,
 Mindjárt az elsőtől — szent Istvántól fogva!
Kivált Péter — a' ki ezért volt meg fogva!
 Mint ezt minden tudja — szomorú tekintet! —
 Történeteinkre ha vízfőzta tekintett! —
 Fájt hát, fájt örökké, hogy ezen sebére
 Bús-szívemnek újabb meg újabb seb ére!

Régenten Rómának e' volt edjik vára,
 Meljből hatalmára segítséget vára,
Hogy Nyelvé't mindenütt Anya-Nyelvé'tette:
 'S ennél nem is sok volt edj-edj böltsebb
 Tette!

Mert, hogy is lehet ott edjességet érni,
 A' hol a' sok érzés öfzfo nem tud érni?
 Edj-edj igazsággal azomba fel ér ez:
 Hogy a' különböző különbözőn érez!
 A' Magyartól is hát, azért volt el nyelve
 Oly sok jaj, hogy mindig sok féle volt Nyelve?
 Melj miatt az Ország' elő-kele Fele,
 Sokszor szakadozott 's ofzlott ezer fele,
 Meljből természeti-következés e' lett:
 Hogy a' nagy hegy még tsak egeret sen ellott!

A'

(*) Iljen volt Malatesta Fridrik 73. 1550.

*A' Nyelv, a' nagy lélek' őrzője a' szívba',
Melj által Nemzeti érzéseket szív be.*

*Úgy hogy, a' melj Nemzet más' Nyelvét követi,
Annál, ott vagynak már a Rabság' követi,
Midőn az idegen Nyelven való beszél'*

Mészével, idegen erköltsöt is be széd!

*"S lassan-lassan edj szer — meljet észre sem
vész —*

Más Nemzetté válván, volt neve is el vész!

Le omlik Nyelvével — a' mit nem is véle —

Alkotmánya! — 's nemos lelke edjűtt vőle!

*A' mint ez Rómában hogy így történt — 's
mindég,*

*Más Nemzetekkel is — tudja mind föld
mind Ég!*

Míg podig a' maga Nyelvével meg éri,

Semmi alatsönyság 's puhaság nem éri,

Mert jóive Nemzeti módon piheg 's vér is,

Nyelve' természetét követvén a' vér is,

Mikor hát Nyelvemnek közelget el-vezte,

Jele, hogy Nemzeti lelket sokat vezte!

Jele, hogy Nagy szíved a' puhaság' lépe'

Tsaló mérges mézén a' verembe lépe!

Jele, hogy közelget edj szomorú este,

Meljen-jaj! — meljen léz Alkotmányod' este!

Isten! — ah Magyarok' Istene! — a' lesnek

Meljen a' vészélyek Nemzetedre lesnek!

'S melj miatt edj szörnyű bús képzelet, vérbe

Mártott kést, szívembe még előre vér-be!

Fedezd-fel tsaljait o' Nagy Nemzet előtt!
'S Nyelvem' szerelmére Magad vezosd-el őt!

Mutasd meg azt Neki, edj bizonyos jelen,
Hogy a' veszedelem alötte áll-jelen!
Midön édes Nyelve ért sírja' partjára!

'S még sem siet buzgón állani pártjára!
Éreztesd meg véle — ah kegyetlen eset! —
Hogy azon fényétől mennyire el-öset,
Meljben Nagy Lajos és Mátyás alatt fényle,
Mikor Másra, Róla sugárzott a' fény-le!
'S mikor tsak azért volt Magyaridnak éltek
Ditsöséges, hogy ök Magyar Nyelvel éltek!

Súgdmeg Néki azt is, hogy illetlen ~~legy~~ legyen
Edj ditső Nemzetnek kapdosni a' legyen!
Szetetni a' másét, de a' megáét nem,
Az indulatok közt, o' még nem esmért nem!
Söt meg-útálással — jaj! de talám vétek! —
Ösi nemes Nyelvén fel-hagyni is vétek!
Mert a' Nyelv módizni soha sem szeretett!
Másként, haldoklott ott a' Haza-szeretet!
Kivált a' Magyaránál örökös törvény o':
Nem változik Nyelve Ruhája, 's Törvénye.

Hitesdel, hogy Nyelvem most, mint ezelött is
Kedvos az Édesség' Isteni előtt is!
'S bár a' Mesterségnek munkába nem tele,
Még is hangja mászes kegyelemmel tele!
Meljre ha érzékeny szívből foly, — a' Lesbe
Álló szerelem is mosolyogva les-bé!

*Semmi helytelenség nem lel benne helyet,
 Ogy hogy lehet nézni Böltsek' Nyelve helyett!
 'S ha ezek a' Nyelvben tetfizhetnek nemesnek,
 Úgy Nyelvem elébe más Nyelvek nem esnek!*

*Úgy tetfizik Nemzetem! teljes már a' mérték
 A' meljel számodra az Ezek ki mérték
 Azt a' Ditsőségét, hogy most méltó Jussom,
 Remenyem általaad kívánt végre jussom!
 'S a' Te gondosfágod — melj van az Egészen —
 Közes is, hogy czélom nem vész el egészen!
 'S ez az oka, hogy most esedező térdel,
 A' Haza, jóltévő Lábaidhoz térdel!
 'S öszfo-kótsolt kízzel esedezik azon,
 Hogy essen meg a' Te Nemes szíved, azon
 Panaszon, melj kegyes füleidet érte,
 'S Nemzeti készséggel buzgólkodjál érte!*

*Tedd közönségessé Nyelvem' minden-fele,
 Hadd beszéljen ezen, Néped' azon fele,
 Melj boldog földeden, a' hegyesebb Félre
 Vonta ugyan magát régtől fogva felre,
 De melj a' Sikra is már-már jól ki lépett,
 'S Nemzeti Nyelvemnek el-fzórta a' lépet!*

*Önts enyhítő olajt azon mély sebbe is,
 Melj nyoltz Század alatt senyvesztett — 's
 ebbe is*

*Éreztesd - meg, szive melj nemesen vér ez
 Árpád' Nemzetének! — az Éggel Test - vér Ez*

*Hadd szünjön - meg végre a' Deák' Nyelv' járma,
 Meljnek súlja alatt edj Nemzet se jár ma!
 Ne hagyj el törülni azt a' ditső Nevet,
 Meljre még a' Hadak' Istene is nevet!
 'S azt a' Nyelvet ne hagyj Idegenért árúl,
 Meljjet Szabadságod, 's hied nagynak árúl!*

Ah! ha az úgy lenne! — esküszöm, az Égnek
 Örök lámpásai hamarébb el - égnék,
 Mint - sem e' Nagy Gyűlés' boldog örömének,
 Meg szünik zengeni a' vig öröm - ének!
 Van nekem edjnehány Múzsám, minden - fele,
 Éneklő karomnak Szűzekből áll fele!
 Magam könyörögnék a' termékeny Térnek
 Teremjen bőséggel, a' mik tsak rá térpek!
 'S e' háládatosság, ez életem' adó
 Nemzet iránt lenne szünhetetlen Adó!
 Múzsáimat pedig — *kikre álmat szóra*
A' bús végzés! — elő inteném edj szóra.
 Ők énekelnének; 's borostyán Levelek
 Közt, Szűzeim edjütt ülnének - le velek!
 'S árnyékos völgyein a' virágos Fűznek, —
 A' hol most is néha kofzorúkat fűznek! —
 Úgy raknák Érdemit a' jobb Hir' hátára,
 Hogy ragyogna vele a' földnek határa !!!

*Nintsen is mód benne, sem Földön, sem Men-
 nyen,
 Hogy Te nálad nélkül dolgom elő - menjen!
 Mert, bár a' Hazafi tanúlt bölts Munkások'
 Tüdős sorénysége, elég edj munkás ok*

Arra, hogy épüljön Nyelvem még bőltsebben,
'S jártas legyen minden külföldi Bölts ebben,
De arra valóban elégtelen eszköz,
Hogy lehessen minden lakosiddal ez, köz!
Ugy hogy nints reménység, hogy Túdósink által
Nyelvem, hajótörő habját úszsza-által!

A' mint hogy Magad is, még kilentzven-edjbe',
Számtalan Bajaid' terhét vévén edjbe,
Ezt a' méltó panaszt buzgón meg-ismérted,
'S nagyságát az igaz fonton meg is mérted!
Noha — de engedj meg! — épen csak azt adád
Akkor meg, a' mi volt — természeti Adád!
Mert akkor egyedül csak azt adtad elő,
Hogy az Oskolákból ne maradjon-el ő ()*
De, hogy azt mindennek tanulni meg-keljen,
'S a' hazában minden azon menjen 's keljen.
A' mi fő dolog volt! — arra ki nem mentél,
'S így régi jajomból engem' ki nem mentél!

Meljre nézve, midőn bölts Fejetek főnek
A' Bajon, leg-elől essetek a' főnek!
Adjátok Nyelvemet szájába mindennek,
Az egész Nemzetben! — 's mind annak,
mind ennek,
Szabjatok edj időt, meljnek le-folytába',
Mind azok tudjanak beszélni folytába'

Ki-

(*) 16. 1790/1.

*Kiket, bár legkissebb, 's alacsonyabb tisztel,
A' Felség, vagy pedig a' Nemzet meg tisztel!*

Ha a' vén Magyar is Németté lehet

Kevés idő alatt (*) ugyan nem lehet e'
Hogy öt, hat ezrendő, vagy több' le men-
tébe',

Magyar légyen más is a' Magyar mentébe?!

Meg lehet, Törvényé ha tenni fogjátok,

'S a' végre hajtását szívesen fogjátok!

'S tíz, húz ezrendőre minden Magyarat lát ott,

A' hol eddig még csak újságúl sem látott!

Ha ez így léfz sok száz Bajaink el vesznek!

Mert mások élölünk semmit el nem vesznek.

'S bár a' kis hívatalt el Idegen érte,

Minthogy Magyarúl tud, senki se zúg érte!

És minthogy Nyelvemnek olj ereje vagyon,

Hogy ő úgy tartatik mint edj betses Vagyon;

Ugy hogy, a' ki edjfer kaphat Magyar Nevet,

Az, régi Nevére el-pirúlva nevet (**)

Bár némeljek azért tanulják, hogy Tisztek

Lehessenek; tudom e' léfz legfőbb tiszték,

Hogy

(*) Felséges II. József alatt midőn a' közönséges dolgok folytatására, a' Német Nyelv alkalmaztatott.

(**) Felséges II. Leópold alatt sok példák voltak arra, hogy a' kik Nemességet kaptak, 's Magyar Nevek nem volt, neveket Magyarra változtatták.

Hogy érzésinket is Nyelvünkkel — meljékbe'
 Áll a' Magyar Nagyság! — be - szívják mel-
 lyekbe!

'S így tudom még visszsa e' bóldog Száz adja
 Azt a' fényt, meljel birt — a' Lajos szá-
 zadja!

Óh TE! — a' ki alatt edj szívem' felleget
 Már is üző Hajnal deríti - fel egét!

TE! — kire a' Nagy szív örökségül szála,
 Korona örökös! Reményem' kö - szála!

TE! — kiben Felsőleges Lelked, vidám fényet
 Idöd'kerületén sokkal felül - fényel!

Óh TE is kérésem' pufzta hangnak ne vedd!

'S ditsőítsd meg ezzel még előre Nevedd'!!!

Most, mikor öleli Herczegét ölem be,
 Múzsák! hintsetek most virágot ölembem!

Most, mikor ez édes szempillantást értem,
 Ti, ti Édességek! — ti szóljatok értem!

'S mennyei mézetek' halhatatlan ízét
 Hintő kellem fussa hangom' minden ízét!

Hogy Herczegem, a, kit lelkelem buzgón kedvel:
 Nyelvem' szerelmére hódoljon kéz kedvel!

Jól tudod Nagy Herczeg! hogy bár, a' mint
 vélem,

A' Hűség, annyira edjé-olvadt vélem,

Hogy

Hogy szívem' legkissebb része is 'hiv! — 's
égnek

Szent levei bennem a' tiszta hivfégnék!
Úgy hogy nints már annak olj új Neme meljel,
Ki ne áltam volna győzhetetlen mellyel:
De még is úgy tetszik, hétszáz negyven-edjbe,
Thréziam, Nemzetem' gyűjtván ide edjbe;
Tsak hogy kérésében Deák Nyelvel éle,
Hogy tartsa-meg székét fegyveremnek éle!
Úgy tetszik hevesebb indulattal éltem,
Mikor Áldozatúl ajánlottam éltem'!
Hátha Magyar Nyelvet állott volna elő,
Tán szívem' Magával vitte-volna-el ő!

Tudod azt is, hogy' most nem régen, Béts'
Vára

Midôn minden órán veszedelmet vára;
Széljel akármerre tekintgettél-le-le,
Élted bátorságot tsak keblembe lele!
'S a' magam számára azt meg is vétettem,
Midôn határimat úgy körül-vétettem,
Hogy másutt a' veszély szörnyű volt is bátor',
De kedves Életed volt keplembe bátor!

A' mint bizodalmad' czélját Te el-érted';
A' mint eröm' én is erőltettem Érted:
Úgy Herczegem! kérlek esdékelve árra,
Nyelvem' betse légyen e' hűségem' árra!
Ugy is ezen Nyelvek' aszszonyának illett.
Szép Nyelv' tanulása Té g e d' meg is illett

Én is, esküszöm, hogy míg tsak á Magyar szív
 Piheg, és magába éltető eget szív;
 A' Felféges Székért, győzhetetlen vállal,
 Minden terhet nemes hűséggel fel - vállal!
 'S ha Nagy Herczegséged, példájával kivált,
 Az Idegen Nyelvek' rabságából ki - vált:
 Mind arra, a' mi szent mérészlem fogadni,
 A' mi lehetetlen, tsak azt nem fog adni!

De még Ditső Nemzet! úgy tartom, a' végett,
 Hogy e' boldog Arány érjen kivánt véget,
Szükség, edj Társaság állíttasson - elő,
 'S a' mi tisztí lészzen, azt végezze - el ő.
Ez, a' Nyelv' törvényt szedje mindjárt edjbe,
 'S a' Mester - szavakat dolgozza - ki edjbe,
Edj szó-tárral edjűtt, melj a' Tagok által
 Deák, Német, Tot, 's Francz Nyelvre men-
 jen - által,
 'S *hogy e' két könyv a' melj törvényeket rendel*(*)
Ezutón az Irás a' ként menjen rendel,
 'S *végképen el fogyjon a' könyv' Irók' hadja,*
Szükség a' Heiytartó Tanáts helybe - hagyja!

Ezek elkészülvén — mindjárt belé fogva —
 Edj esztendő alatt e' Gyűléstől fogva,

Öt,

(*) Már ugyan van elég Magyar Nyelv' Tanító Könyv, de
 a' mejek még mind tökéletlenek; de a' meljek még is
 már jól meg törték az útat.

öt, vagy hat éftendő alatt, még a, meg - ért
 Idejü ember is, írni 's beszélni ért!
 Tsak hogy a' Tíftt tévő légyen kemény Bíró,
 Úgy hogy bár akármelj tudománnyal bíró
 Légyen is valaki, ha Magyarúl nem ért,
 Tíftt ne légyen semmi érdembeli nemért!

A' Túdós Társaság Tagoknak válafzsza

Túdósinkat. — Foljon költsönös Válafzsza.
Forditassa a' jobb izlésü könyveket, —
 Meljeket hogy nem ért, sok hulla köny-
 veket! —

'S ha magát Munkára valamelj Tag adjz,
Érdomlett jutalmát ő, meg ne tagadja!
Kiváltképen a' ki fok munkába került
Erodeti ízlelt könyvel elő - került,
Annak épen nem tsak holmi tsetse - betse
Üres szó - halmokból áljon méltó betse!

Kell még hozzá adni edj Nyomtató helyet,
 Meljben a' Munkakat nyomtassák sok he-
 lyett!

Annak pedig ki - kell jól mérni határát,
Hogy fáradságának ne szedje hat árát,
Mint mest — a' Nyomtatás mikor oljan áros,
 Hogy tsak maga hízik e' Nyomtató Áros;

E' mollett, hogy nyerjen Nyelvem dífzsebb
 fízint,

Kell rendelni még odj Nemzei Játék - fízint!

*A' melj — mint ezt kiki édj szájjal állatja—,
 A Nyev' szépségének éltető - állatja!
 'S meljnek Pestrol való minapi el veszte,
 Több, mint a' mit Nyelvem Moháts alatt veszte!*

*Igy, tudom nem igen felette sokára,
 Nemzeti Nyelvemnek nem lész olj sok kára
 Hogy el monhatná azt a' késő Maradék:
 Angliától mégis megszfire - maradék!!!*

*Tudom Nemzetem! ezt mind helyesnek véled'
 De el még is alig hitetheted véled,
 Hogy e' nemes Arány végbe menjen, mivel,
 Áh! — áh hogy valjam meg! — mivel
 nintsen mivel!*

*Én is, ha nem tudnám melj nemesin érez
 Szíved, nem reménylném hogy jó véget ér ez!
 De mint hogy, ha vetek Tetteidre szemet,
 Meljeket nem motskol semmi - féle szemet,
 Lételedtől fogva, azokat mindenkor
 Nemes lelküeknek hirdeti minden Kor!
 Nem tsal meg reménylem az az édos Hifzem,
 Meljel tsalhatatlan segedelmed' hifzem!*

*Az a, nemes lelkü Nemzet, meljet a' hív
 Maradék, élete' meg szerzőjének hív:
 Hogy állná meg, hogy e' jódtalért költsön
 Jörö Ditsőségért - edj keveset költsön?
 Az a' Nemzet, melj hogy ha rá üt is bátor
 Az ellenfég, légyen ő ellene bátor;*

'S gyalázat ne érje, — sokszor még a' költött!
 Félelem ellen is olj bőséggel költött!

'S a' melj, hogy örökös, 's mind e' mái napig
 Fénylő Ditsősége terjedjen a' Napig,

'S hogy difzében menjen a' nemes Rend elé,
 A' Test-örző fényes Sereget rendelé:

*Tudom most is Nemes! — 's foly benne az a'
 vér*

A' melj a' jótétel' szent érzésire vér!!!

Én hát, ez el-jajolt erősséggel 's okkal —

*A' melj Ditső Nemzet! nagyobb lehet sokkal,
 Mint sem hideg vérrel meg-lehetne vetni,
 Vagy mint a' mit méltán meg-lehet ne-
 vetni —*

*Te Magadra kérlek, határozzad már a',
 Sok sírásba került jajok' végét mára!*

*'S az eddig porig lett aláztatás helyett,
 Gyönyörűségid közt adj Nyelvomnek helyet!*

Úgy is, hogy e' czélnak légyen jó láttatja,
 Arra jobb mód mint most, magát nem lát-
 tatja.

Minthogy mind kegyelmes királyod mint kedvel,
 Mutatja sok szívét magyarázó kedvel!

Mind Nádor-Ispányod — az a' Te szeretett
 Herczeged! mutatja mint beléd szeretett!

'S mint viseli szívén a' Te elő-mented'! —

*Ha hát még is elhagysz — Magad' ki nem
 mented':*

Külömben Magadé léfz, az a' felette

*Nagy Ditsőség, minden Nemzetnek felette,
Hogy Nemzeti Nyelvod magad vetted-elő,
'S ragyogó fényre általad ért-el ő!*

Meljre midön ismét bús szívem kér — és e'

Szent Helyen várja-el mit nyerhet kérése!
Mond ki: *reményljem o' Nagy lelkedtől Eltem',
Vagy meg haljak azon jajjal, meljfel éitem?*

Igy nyögött a' HAZA! — 's könyveinek folyta,
Kesergő ajakin minden jajt el-fojta!

Várta ítéletét; és mint az el-állott

Szavú szerentsétlen, el-némúlva állott!

De öröme nyíló szájáról, a' zárt, a'

Nemzet' ortzájira, ült érzés fel-zárta!

Midön Annak sűrű könyve 's sóhajtása!

Ki-vallá, hogy be tölt kérte, 's óhajtása!

'S áh! — így nyögött ismét — még a' derült
Égnek,

Hajnala sints, még is már sугári égnek!

Még Történeteim' régi útját járom,

Még is már könnyebbnek láttatik a' járom!

Még nyögök, de még is edj felém jött ének

Mintha zengene már Napom' fel-jötteének!

'S mintha már Múzsáim se este, se reggel

Nem szünnének edjütt, zengeni sereggel!

ZengjeteK Édesim! zengjeteK! — úgy értem

Nemzetem' szeméből, hogy örömet értem!

Szed.

Szedjétek virágot mind éjjel mind nappal!
 Mert fényem nem soká osztozik a' Nappal!
 Szent Völgyeitekből harsogva ment ének,
 Hirdesse a' Duna' 's Tisza' Le-mentének
 Melj Nemes a' Magyar! — melj nemesen érez!
 Az egész világgal szívére fel ér Ez!!!

Óh Haza! elnémált érzésidre, sírunk'
 Partjáig, hálddó öröm könyvel sírunk.
 Így felelt a' Nemzet. — **A' R E N D E K és**
K A R O K,
 Már segedelmedre fel emelték karok'.
 Életünk' fáklyái hamarébb el-égnek,
 Mint Néked használni tarthatnánk elégnek!
 Vedd fel o' fogadást tőlünk kogyes szívvel:
 Hogy szent szerelmed közt fogy bennünk a'
 szív el!!!

